BESPREEKNOTITIE VOOR DE GEMEENTERAAD

Aan	De raad van de gemeente Heiloo
Van	Hans Romeyn, namens het college van burgemeester en wethouders
Bespreken in	Raadscommissie d.d. 19 april 2021
Onderwerp	Kadernota + Begroting GR BUCH 2022
Datum	6 april 2021
Bijlagen	6

Inleiding

In de commissie Bestuurlijke Zaken van 9 maart is een bespreeknotitie van de fractie van de PvdA besproken. Onderwerp van deze bespreeknotitie zijn de zorgen die de fractie heeft over de rol die de raad heeft bij de begroting van de werkorganisatie BUCH nu er geen kadernota is opgesteld door de BUCH. Tijdens de behandeling van deze notitie heeft u namens het college een toelichting gekregen op het besluit van het BUCH bestuur en de redenen waarom dit in het voordeel is voor de gemeente Heiloo. In deze notitie gaan wij hier nog nader op in en komen met een proces-voorstel hoe de raad betrokken kan zijn bij de totstandkoming van de begroting 2022 van de werkorganisatie BUCH om haar kader stellende en controlerende taak goed uit te voeren.

Proces tot nu toe

Bij de kadernota 2021 heeft uw raad op 29 juni 2020 een motie (zie bijlage 1) aangenomen waarin onder andere is aangegeven dat de te realiseren taakstelling voor de werkorganisatie aangepast moest worden naar € 7,5 miljoen ten opzichte van € 5,6 miljoen. Dat is een taakstelling van € 1,9 miljoen. Het college heeft deze motie ook met een brief aan het bestuur van de werkorganisatie kenbaar gemaakt. Ook op pagina 21 (zie bijlage 2) in het Coalitiedocument Heiloo 2021-2022 ‘Bouwen aan Heiloo’, wordt verwezen naar deze taakstelling.

Naast uw motie heeft ook de gemeente Castricum vanuit de raad een opdracht om een bezuiniging te realiseren op de bijdrage aan de BUCH. Deze bezuiniging zou gerealiseerd moeten worden door de indexatie op de begroting van de BUCH op 0% te stellen.

Vanuit de andere twee gemeenten was er (nog) geen noodzaak tot het bezuinigen op de werkorganisatie BUCH.

Het belangrijkste onderdeel van de kaderbrief van de werkorganisatie BUCH zijn de financiële uitgangspunten waaronder de indexatie en eventuele taakstellingen. Voor een taakstelling is op basis van artikel 6.4a en 6.5 van de gemeenschappelijke regeling unanimiteit noodzakelijk in het bestuur. Voor de indexatie is deze unanimiteit niet noodzakelijk, daar geldt de reguliere stemverhouding.

Het BUCH bestuur heeft een poging gedaan om met een kaderbrief te komen, waarbij oog is voor de wensen vanuit alle gemeenten. Hiervoor zijn meerdere overleggen geweest en scenario’s besproken, echter helaas zonder een voor alle gemeenten bevredigende uitkomst. Dit heeft ertoe geleid dat het bestuur geen kaderbrief heeft opgesteld. In de brief van 18 december 2020 (bijlage 3, via weekbericht van 22 januari aan uw raad ter kennisname verstuurd, zie raad 1 februari lijst ingekomen stukken onder nr D41a) heeft het BUCH bestuur dit aan de gemeenten gecommuniceerd. In die brief geeft het BUCH bestuur aan ook met een procesvoorstel te komen

met daarbij een planning om in gezamenlijk overleg tussen raden, colleges en werkorganisatie te komen tot invulling van de begroting voor 2022.

Ons college is teleurgesteld dat de inspanningen van het BUCH bestuur en de overleggen met de portefeuillehouders financiën van de gemeenten niet hebben geleid tot een kaderbrief. Echter de afvaardiging van ons college heeft zich op het standpunt gesteld dat de taakstelling van de raad een belangrijke drijfveer is voor de raad om een positieve zienswijze op de begroting 2022 van de werkorganisatie BUCH te geven.

Een andere weg om de taakstelling te realiseren had de indexatie kunnen zijn. Als die op de nullijn was gezet zoals de gemeente Castricum had voorgesteld, was een bezuiniging gerealiseerd. Ons college is geen voorstander van indexatie, over dit uitgangspunt is in het BUCH bestuur geen consensus bereikt.

(NB: het hanteren van een indexatie van 0% stelt de werkorganisatie BUCH wel voor een grotere opgave, aangezien een verhoging van de cao per definitie van toepassing is op de werkorganisatie.)

De afvaardiging van ons college is akkoord gegaan met het niet opstellen van de kaderbrief omdat hiermee de taakstelling nog niet van tafel is. Wel hebben wij aangedrongen op een procesvoorstel, zoals het bestuur ook heeft aangekondigd in de brief van 18 december.

Hoe nu verder

Op 3 maart heeft het BUCH bestuur een brief (bijlage 4, via weekbericht op 19 maart aan uw raad ter kennisname verstuurd, zie raad 29 maart lijst ingekomen stukken onder nr. D43a) gestuurd aan de colleges met daarin het toegezegde proces om te komen tot een, door alle gemeenten, gedragen begroting. In grote lijnen bestaat het proces uit twee sporen:

1. het opstellen van een beleidsarme begroting 2022;
2. Het opstellen van een begroting 2.0.

Ad 1: In deze begroting zijn de uitgangspunten van 2021 (indexatie van 3% van de loonsom en 1,4% voor de goederen en diensten) doorgetrokken. Deze begroting ontvangt u uiterlijk 15 april 2021. U kunt daarop tot en met 23 juni 2021 uw zienswijze geven. In de bestuursvergadering van 7 juli stelt het bestuur van de werkorganisatie de begroting vervolgens definitief vast.

Ad 2: Het BUCH bestuur beseft dat de verschillende gemeenten verschillende (financiële) belangen hebben bij de begroting van de werkorganisatie en daar ook invloed op willen hebben. Hiervoor heeft het BUCH bestuur een procesvoorstel gedaan met daarin een aantal scenario's. Wij gaan in deze bespreeknotitie niet uitgebreid in op de verschillende scenario's, maar verwijzen naar de brief (bijlage 4) en de bijlagen daarbij (bijlage 5, via weekbericht op 19 maart aan de raad ter kennisname gestuurd, zie raad 29 maart lijst ingekomen stukken onder nr. D43c). Bij drie van de vier scenario's hebben de gemeenten directe invloed op de begroting van de werkorganisatie BUCH door het maken van keuzes. Alleen scenario 1 is aan het bestuur van de werkorganisatie. Overigens heeft het bestuur de algemeen directeur op 10 februari wel de opdracht gegeven dit scenario uit te werken.

Om ervoor te zorgen dat gemaakte keuzes nog leiden tot een financiële vertaling voor de begroting 2022 van onze gemeente heeft het BUCH bestuur ook een tijdspad gegeven (bijlage 6, via weekbericht op 19 maart aan de raad ter kennisname gestuurd, zie raad 29 maart lijst ingekomen stukken onder nr. D43b).

In de commissie van 9 maart heeft de portefeuillehouder de toezegging gedaan om met een bespreeknotitie te komen waarin het college tot voorstellen komt met een vertaling van de brief naar aan plan van aanpak voor de gemeenteraad. In de volgende paragraaf gaan we hier verder op in.

Scenario's en proces

Ons college heeft kennis genomen van de brief, de uitwerking van de scenario's en het tijdspad. Wij geven per scenario onze bevindingen en voorstellen weer.

Scenario 1

Zoals eerder gememoreerd heeft het BUCH bestuur de algemeen directeur de opdracht gegeven om dit scenario verder uit te werken. Het college verwacht niet dat uit dit scenario een besparing van € 1,9 miljoen naar voren zal komen. Dit maakt het noodzakelijk om ook aan de andere scenario's te werken. Hiervoor ligt de keuze bij de gemeenten.

Scenario 2

Dit scenario heeft, mogelijk samen met 3, de voorkeur van ons college. Dit maakt wel dat het college samen met u als raad keuzes maakt over taken en kaders. Immers de begroting van de werkorganisatie bestaat voor meer dan 85% uit personeelslasten. Bezuinigingen zijn alleen mogelijk als taken worden verminderd of op een lager kwaliteitsniveau (kaders) uitgevoerd gaan worden. Op het moment dat hier keuzes in gemaakt worden, kan de werkorganisatie daar fte's tegenover zetten die leiden tot een bezuiniging. Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat deze bezuiniging niet direct leidt tot een bezuiniging in 2022 omdat de medewerkers niet per direct ontslagen kunnen worden.

Scenario 3

Dit scenario is een "bekend" fenomeen binnen onze gemeente. Voor de begroting 2021 hebben we een dergelijk proces ook doorlopen en dat heeft geleid tot bezuinigingen op een aantal taken. De verwachting van ons college is dat met dit scenario wellicht nog wel iets bezuinigd kan worden, maar niet het volledige deel dat bezuinigd wordt als de taakstelling bij de BUCH ligt. Echter als we scenario 2 verkennen, komen hier wellicht nog potentiele bezuinigingen uit voor de begroting 2022.

Ons college ziet hier nog wel mogelijkheden als de vier raden gezamenlijk komen tot verdere harmonisatie en daarmee een optimalisatie van inzet van middelen te realiseren. Daarvoor zult u in overleg met de raden van de andere gemeenten moeten treden.

Scenario 4

Dit scenario heeft uitdrukkelijk niet de voorkeur van ons college. De vorming van de BUCH is grotendeels ingegeven door een aantal redenen, waaronder het terugdringen van de kwetsbaarheid en het verhogen van de kwaliteit. Naar onze mening leidt het kiezen voor dit scenario ertoe dat deze voordelen onder druk komen te staan. Bovendien schatten wij in dat dit scenario voor de werkorganisatie een enorme werkbelasting zal betekenen in het administreren van deze plustaken, wat uiteindelijk mogelijk weer leidt tot een verhoging van de kosten van de werkorganisatie BUCH.

Doel bespreking

Graag verkennen wij samen met u de scenario's 2 en 3 binnen het door de bestuur vastgestelde tijdspad. Het is een ambitieuze planning, maar met een goede afstemming en het maken van heldere afspraken zou dit realiseerbaar moeten zijn.

Als college vinden wij het, ook gezien de aanbevelingen in het kader van de evaluatie, erg belangrijk om zo veel mogelijk samen op te trekken met de andere gemeenten. Daarnaast hechten wij veel waarde aan de uitkomsten van de evaluatie die mogelijk ook invloed gaat hebben op de koers en kaders voor de werkorganisatie.